

The consequence is that the recruitment as well as other management processes is always improves and develops by the influence of various factors. And this type of management activity is sufficiently important, because as Steve Jobs said: “Great things in business are never done by one person, They’re done by a team of people”.

1. *Методи підбору персоналу і типові помилки. Перша кадрова газета. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://kadrhelp.com.ua/pidbyrayemo-personal-metody-i-typovi-pomylky>*

2. *Digital Recruitment: Definition & Strategies [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://study.com/academy/lesson/digital-recruitment-definition-strategies.html>*

Лечко А.С.

студ. групи МЕБА-11

Науковий керівник – д.е.н.проф,Шпак Н.О.

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ СТАРТАПУ В ІТ-ГАЛУЗІ

Сьогодні в Україні існує та розробляється велика кількість стартапів в ІТ-сфері, які можуть конкурувати на світових ринках. Розвиток такого ринку стримує 2 чинники:

- нестабільна політико-економічна ситуація
- з кожним днем складніше залучати нових клієнтів.

Для вирішення таких проблем, можна працювати відразу по трьох напрямках одночасно та діяти швидко. По-перше – необхідно розробити мотиваційні стимули для розвитку ІТ-галузі. З боку довгострокової перспективи це має бути частиною стратегічного розвитку індустрії. По-друге – необхідно негайно провести реформу освіти. ІТ-технології розвиваються швидше, ніж школи, університети встигають адаптувати свої програми навчання відповідно до нових розробок. Для змін та росту на ринку потрібно починати із змін в системі освіти. По-третє – потрібно дотримуватися прав інтелектуальної власності.

Непотрібно забувати, що розвиток ІТ-сфери вимагає прискіпливої уваги до належної охорони прав інтелектуальної власності на ІТ-продукти. Правова охорона та захист програм з юридичної точки зору є суперечливим питанням. Такий факт обґрунтовується тим, що механізми та методи правового регулювання реагують значно повільніше на існуючі зміни ринку.

Питання охорони авторського права та суміжних прав врегульовані Законом України «Про авторське право та суміжні права». Відповідно до цього закону охороні підлягають особисті немайнові права і майнові права авторів та їх правонаступників. Готовий програмний продукт із сторони закону охороняється як літературний твір, а технологічний процес обробки даних, алгоритм, який часто є дуже важливим продуктом інтелектуальної діяльності, ніяк неможливо захистити.

Відповідно можна зробити висновок, що підхід до охорони програмних продуктів як до літературних творів є нелогічним і не відповідає суті таких продуктів. Адже охороняється тільки втілення програмного продукту в матеріальній формі, а сам зміст, технологія продукту не підлягає охороні.

Звісно для захисту можна подати ідеї ІТ-продуктів як винахід або корисна модель. Але це є тривалим і затратним процесом, який доцільний лише для великих ІТ-компаній, бо в такому випадку продукт повинен бути не просто теоретичною розробкою, а технічним вирішенням якої-небудь існуючої проблеми на цьому підприємстві.

Розглядаючи проблему другу: належне оформлення прав, зрозуміло, що майнові права на ІТ-продукти дуже рідко належать авторам, адже автори – це програмісти, а той, хто має право та володіє майновими правами роботодавці або замовники продукту. Використання таких прав на програмні продукти завжди вимагає укладення авторських договорів.

Права на твори або об’єкти суміжних прав, створені поза рамками трудового договору, а також службового завдання чи замовлення, не можуть вважатися переданими роботодавцеві на підставі закону. Тому роботодавцям потрібно пам’ятати, що дуже важливо оформляти з працівниками необхідні документи для володіння всіма майновими правами на програмні продукти.

Розглядаючи проблему третю: захист прав, можна сказати, що сьогодні в Україні існує велика проблема захисту авторських прав на програмні продукти. Звісно, що кожен автор або правовласник хоче максимально захистити своє авторське право від порушень. Однак зробити це в нашій країні не є простою задачею, оскільки механізми захисту і боротьби з піратством є недосконалими.

Окрім продажу і тиражування незаконних примірників програмних продуктів, на сьогоднішній день масовим є поширення програмних продуктів через мережу Інтернет, а це створює серйозні труднощі для припинення порушень авторського права. Адже визначити порушника прав в Інтернеті, якими найчастіше є фізичні особи, зараз дуже важко, хоча можливо. Але в такому випадку на визначення одного правопорушника використовується багато часу та сил, що не є оптимальним вирішенням проблеми.

Закон України «Про судову систему і статус суддів» передбачає, що в країні повинен бути створений та функціонувати Вищий суд з питань інтелектуальної власності. Це матиме багато позитивних моментів та дозволить вирішити питання, які не вдавалось вирішити раніше. Першим позитивним моментом буде те, що сьогодні справи з інтелектуальної власності розглядаються судами різних юрисдикцій, а це призводить до

різного застосування одних і тих самих норм законодавства, яке регулює інтелектуальну власність. Другим позитивним аспектом є те, що незважаючи на різні юрисдикції судів була введена спеціалізація суддів у справах інтелектуальної власності. Третім важливим чинником є те, що відповідно до Закону, судьями Вищого суду можуть бути особи, які, крім проходження кваліфікаційного оцінювання, мають досвід професійної діяльності в сфері інтелектуальної власності (патентний повірений або адвокат) не менше п'яти років.

Звісно зрозуміло, що після початку роботи Вищого суду з інтелектуальної власності почнуть виникати різні нові проблеми та питання, але в будь-якому випадку наявність спеціалізованого суду є позитивним для країни і серйозним кроком. Створення дає змогу належно захистити права інтелектуальної власності.

Для проведення ефективної охорони законодавство України має бути розширене відповідним законом «Про охорону прав на комп'ютерні програми», який би враховував наступні пропозиції:

1. потрібно чітко визначити поняття «комп'ютерна програма», а також усі інші терміни, які стосуються їх охорони;
2. потрібно визначити об'єкти комп'ютерної програми, що підлягають або можуть підлягати охороні законодавством про авторське право;
3. потрібно додати положення про те, що імпортування, виготовлення, поширення і використання апаратних засобів, метою яких є зняття технічного захисту з комп'ютерних програм, є незаконними;
4. потрібно закріпити права законного користувача програми на виготовлення її копій, дозволених ліцензійною угодою;
5. потрібно уточнити положення щодо вільного використання законно придбаної комп'ютерної програми з метою передачі копії з некомерційною метою.

Внесення усіх вище зазначених змін до законодавства дозволить зменшити в Україні використання неліцензійного програмного забезпечення. А це в свою чергу сприятиме розвитку комп'ютерної індустрії та підвищить рівень зростання економіки України.

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-ХІІ / Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/>.

2. Коваль М. Права інтелектуальної власності на створений ІТ-продукт: проблемні моменти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://attorneys.ua/uk/publications/intellectual-property-rights-for-the-created-it-product-problem-points/>.

Кирилюк Р.О.

студ. групи ЕВ-22

Науковий керівник – ст. викл. каф. ММП Лакіза В.В.

ВПЛИВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розвиток інвестиційних процесів має особливе значення для економіки країни, її економічного розвитку та розширення ринкових можливостей. У народному господарстві склалась ситуація, коли потреба у фінансових ресурсах зростає швидким темпами, а можливість забезпечення цими ресурсами недостатня. Сучасний етап розвитку виробничих сил суспільства в цілому, особливо країн, що розвиваються, потребує розвитку саме міжнародної інвестиційної діяльності. Для країн, які володіють якісними знаннями в сфері міжнародних інвестицій, відкриваються нові можливості для прискореного економічного розвитку.

Дана проблематика викликає жвавий як науковий, так і практичний інтерес в умовах, коли формування конкурентоздатної ринкової інфраструктури вимагає мобілізації всіх національних ресурсів та використання всіх національних переваг. Безумовно поза увагою не повинні залишатися ті інвестиційні джерела, що перебувають за межами країни, та які здатні підсилити темпи її економічного зростання.

Перевагами залучення прямих іноземних інвестицій є наступні: поліпшення платіжного балансу; розвиток технологій (НТП); створення стратегічних альянсів з іноземними підприємствами; зниження рівня залежності від імпорту; стимулювання розвитку експортного потенціалу.

До недоліків залучення прямих іноземних інвестицій можна віднести: підвищення рівня конкуренції на ринку; трансферт частини прибутків за кордон; збільшення залежності країни від іноземного капіталу; витіснення з ринку внутрішніх виробників та постачальників; жорстка експлуатація сировинних ресурсів.

Інвестиційна привабливість України сьогодні залишається низькою через несприятливий інвестиційний клімат. Події 2013–2015 рр. в Україні суттєво вплинули на національну економічну систему, що призвело до низки негативних тенденцій основних макроекономічних показників, у тому числі мало вплив на кількість та якість залучених іноземних інвестицій. Відсутність гарантій безпеки та високий ступінь ризику зумовили різке зниження обсягів залучення іноземних інвестицій, адже «мета кожного інвестора – більше доходу за меншого ризику». Обсяг залучених із початку інвестування прямих іноземних інвестицій в економіку України на 1 січня 2016 р. становив 43 371,4 млн. дол. США. У 2015 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3 763,7 млн. дол. та вилучено 891,3 млн. дол. прямих інвестицій (зменшення капіталу за 2014 р. становило 11 140,4 млн. дол.). У січні–березні 2016 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1 036,2 млн. дол. США та вилучено 86,4 млн. дол. прямих інвестицій, тоді як у I кварталі 2015 р. – 345,5 млн. дол. та 223,0 млн. дол. відповідно. Протягом 2015 р. іноземні інвестиції надійшли зі 134 країн світу.